

Η ιδιαίτερη κατάσταση του να δουλεύεις σε ΜΚΟ...

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι Αστικές Μη Κερδοσκοπικές Εταιρίες, οι διάφοροι φορείς που υλοποιούν χρηματοδοτούμενα κοινωφελή προγράμματα και γενικότερα μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί αποτελούν εδώ και αρκετά χρόνια ένα σημαντικό και διαρκώς διογκούμενο παραγωγικό τομέα και κατ' επέκταση εργασιακό χώρο. Αρκετές εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες, εργαζόμενοι και εργαζόμενες εργαζόμαστε μόνιμα ή περιστασιακά σε αυτούς. Οι εργασιακές σχέσεις και συνθήκες συνήθως μοιάζουν με αυτές που επικρατούν γενικότερα στον ιδιωτικό τομέα, αλλά παρουσιάζουν και ιδιαιτερότητες.

Οι περισσότεροι από εμάς εργαζόμαστε σε συνθήκες εργασιακής επισφάλειας, καθώς τίποτα δεν διασφαλίζει το μέλλον και τους όρους της εργασίας μας. Οι περισσότερες συμβάσεις είναι είτε ορισμένου χρόνου, είτε έργου. Στη δεύτερη περίπτωση ιδιαίτερα, είναι σαφές ότι ενώ ο εργαζόμενος εμφανίζεται ως ελεύθερος επαγγελματίας (με αυτασφάλιση) στην πραγματικότητα υποκρύπτεται εξαρτημένη σχέση εργασίας, καθώς ο επαγγελματίας αυτός έχει κατά βάση έναν εργοδότη, οι απολαβές του αντιστοιχούν σε μισθό και όχι σε αμοιβή για υπηρεσίες και προϊόντα και συνήθως έχει συγκεκριμένο ωράριο και υποχρεωτική παρουσία στο χώρο εργασίας του. Έχοντας, παρόλα αυτά, σχεδόν όλες τις υποχρεώσεις ενός μισθωτού δεν του αναγνωρίζονται τα αντίστοιχα δικαιώματα (ασφάλιση, αποζημίωση, επιδόματα), ενώ προφανώς δε διαθέτει στην πράξη τις δυνατότητες ενός τυπικού ελεύθερου επαγγελματία (απαραίτητο ελεύθερο χρόνο για απασχόληση σε άλλη εργασία). Οι συνολικές αμοιβές βρίσκονται κατά μέσο όρο κάτω από τις αντίστοιχες αμοιβές που προβλέπονται από παραπλήσιες Συλλογικές Συμβάσεις, μια κατάσταση που επιδεινώνεται από τις καθυστερήσεις, τον άστατο ρυθμό καταβολής τους και τις πιθανές περιόδους ανεργίας (ή, χειρότερα, εργασίας χωρίς αμοιβή).

Παρόλα αυτά, οι εργαζόμενοι σε ΜΚΟ δεν έχουν καταφέρει συνολικά να εκφραστούν, να συζητήσουν και να κινητοποιηθούν. Πολλές φορές μάλιστα,

αμφισβητείται η ίδια η ιδιότητά τους ως μισθωτοί εργαζόμενοι, αφού εμφανίζονται ως περιστασιακοί συνεργάτες, στελέχη οργανώσεων κοκ. Σε επιμέρους χώρους και οργανώσεις (πχ στην ψυχική υγεία) έχουν ήδη παρθεί κάποιες πρωτοβουλίες, αλλά ο χώρος των εργαζομένων σε ΜΚΟ παραμένει συνολικά χωρίς συνδικαλιστική κάλυψη.

Μία από τις βασικές αιτίες αυτής της αδυναμίας αποτελεί και η σύγχυση για τον ορισμό της εργοδοσίας σε μια ΜΚΟ, και άρα και ο στόχος απεύθυνσης των όποιων διεκδικήσεων. Αρχικός αποδέκτης είναι η διεύθυνση της κάθε εταιρίας, όμως και αυτή εξαρτάται από ανώτερα επίπεδα, δημόσιους φορείς, Υπουργεία, Ευρωπαϊκή Ένωση, από όπου προέρχονται και οι χρηματοδοτήσεις και επιβάλλονται οι όροι εργασίας.

Με βάση τα παραπάνω, εργαζόμενοι/ες σε ΜΚΟ της Θεσσαλονίκης έχουμε ξεκινήσει μια συζήτηση, προσπαθώντας να θέσουμε τα ζητήματα, να ανιχνεύσουμε κοινές λύσεις και να διατυπώσουμε κοινά αιτήματα. Στο βάθος αυτής της διαδικασίας βλέπουμε την προοπτική μιας κοινής έκφρασης και οργάνωσης όλων αυτών των εργαζομένων.

Τα ζητήματα που μπαίνουν είναι εξαιρετικά σύνθετα και σίγουρα δεν μπορούν να λυθούν με μια συζήτηση. Στις δικές μας πρώτες συζητήσεις αναδύθηκαν πολλά από αυτά, τα οποία θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό και τη στάση μας:

- Ποια πρέπει να είναι η εργασιακή σχέση για τους εργαζόμενους σε μια ΜΚΟ; Στο βαθμό που το «μπλοκάκι», δηλαδή η εργασία μέσω συμβάσεων έργου και αυτασφάλιση, υποκρύπτει εξαρτημένη σχέση εργασίας, πρέπει να αντικατασταθεί με κανονικές συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας και είναι αυτό εφικτό, δεδομένης της άστατης χρηματοροής στις ΜΚΟ; Αυτό το αίτημα μπορεί και πρέπει να ισχύει για όλους, ή υπάρχουν θέσεις εργασίας που εκ των πραγμάτων αντιστοιχούν σε ελεύθερους επαγγελματίες; Τι δικαιώματα στερεί αυτή η εργασιακή σχέση από τους αυτοαπασχολούμενους; Υπάρχει άλλος τρόπος να τα διεκδικήσουν;

- Ποιες εργασιακές συνθήκες επικρατούν στις ΜΚΟ; Ποιες είναι οι αμοιβές μας και ποια είναι η πολιτική αμοιβών;
- Ποιος είναι ο ρόλος των ΜΚΟ στη συνολική παραγωγή και οικονομία και κατ' επέκταση ποια είναι η κοινωνική ιδιότητα των εργαζομένων σε αυτές; Σε ποια επίπεδα ορίζεται η εργοδοσία σε μια ΜΚΟ; Ποιος πρέπει να είναι ο αποδέκτης των όποιων αιτημάτων;
- Ποια είναι η δομή και η λειτουργία αυτών των οργανώσεων; Ποια είναι η ειδική σχέση μας με το αντικείμενο εργασίας;
- Ποια είναι η επίδραση του ειδικού εργασιακού μας αντικειμένου, ανθρωπιστικού ή περιβαλλοντικού, πάνω στις εργασιακές μας συνθήκες; Τι είναι αυτό που διαφοροποιεί μια ΜΚΟ από μια ιδιωτική εταιρία, πόσο και με ποιο τρόπο (πρέπει να) καθορίζει αυτή η διαφοροποίηση τις εργασιακές μας συνθήκες; Ποια είναι τα όρια μεταξύ εργασίας και εθελοντισμού ή συμμετοχής;

Τα παραπάνω, και άλλα τόσα, ούτε μπορούμε, ούτε θέλουμε να τα λύσουμε μόνοι μας. Έτοιμες λύσεις δεν υπάρχουν, καθώς η εργασιακή μας κατάσταση είναι σε μεγάλο βαθμό πρωτότυπη. Για το μόνο πράγμα για το οποίο είμαστε σίγουροι και σίγουρες είναι ότι χρειάζεται η συνεισφορά και η συμμετοχή όλων των εργαζομένων σε αυτή τη διαδικασία. Θέλουμε να μάθουμε τι γίνεται σε άλλες οργανώσεις, τι προβλήματα και τι αιτήματα υπάρχουν, τι ζητήματα έχουν ανοίξει.

Παίρνουμε λοιπόν την πρωτοβουλία να καλέσουμε μια πρώτη, ανοιχτή συνάντηση όλων των εργαζομένων σε ΜΚΟ στη Θεσσαλονίκη. Προτείνουμε τη Δευτέρα 15 Δεκέμβρη, 8:30 το απόγευμα στο Εργατικό Κέντρο.

ΥΓ1: Επειδή αντιλαμβανόμαστε τη δυσκολία παρουσίας κάποιων τη συγκεκριμένη ημέρα και ώρα, παρακαλείται όποιος ενδιαφέρεται να συμμετέχει ούτως ή άλλως να επικοινωνήσει μαζί μας, είτε με e-mail στη διεύθυνση ergazomenoi_se_mko@yahoo.gr, είτε στο τηλέφωνο 6977274287, ώστε να διερευνηθεί η περίπτωση αλλαγής ημέρας και ώρας των μελλοντικών συναντήσεων.

ΥΓ2: Το κάλεσμα έχει σταλεί στις κεντρικές διευθύνσεις φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που λειτουργούν ομοίως αναφορικά με το εργασιακό καθεστώς τους. Έχει σταλεί επίσης στις προσωπικές διευθύνσεις ατόμων που γνωρίζουμε ότι εργάζονται σε ανάλογους φορείς. Παρόλα αυτά η λίστα δεν έχει εξαντληθεί και για αυτό θα σας παρακαλούσαμε να το προωθήσετε σε οποιονδήποτε άλλον θεωρείτε ότι μπορεί να ενδιαφέρεται.